

Grantová podpora v managementu sportovní infrastruktury municipalit[#]

Grant support in management of sport infrastructure of municipalities[#]

Vladimír Hobza^{} - Jana Vašíčková^{**} - Jiří Skoumal^{***}*

ABSTRAKT

Současný stav podpory rozvoje sportovní infrastruktury na municipalitách je v důsledku vysoké míry ekonomické liberalizace na municipalitách velmi rozdílný. Jak dokumentuje případová studie ze statutárních měst Olomouce a Mladé Boleslavi - závisí na individuálním přístupu municipalit k této problematice. Jednou z příčin nadměrné zátěže rozpočtů je i postupné upřednostňování poskytovaných služeb prostřednictvím vlastní sportovní infrastruktury a formálně (neparametricky) praktikovaná grantová podpora.

Cílem příspěvku je prezentovat koncept alternativního přístupu k financování rozvoje sportovní infrastruktury municipalit. Metodika je založena na analýze a syntéze dat čerpání prostředků na rozvoj sportu a tělovýchovy z rozpočtů vybraných krajů a dvou případových studií měst.

Autoři v příspěvku představují jednu z možností řešení rozvoje sportovní municipální infrastruktury, založené na uvážlivé podpoře rozvoje municipální sportovní infrastruktury v majetku města a výraznější grantové podpoře sportu, která umožňuje dosahovat vyšší pružnosti nabízených služeb a také vyšší formu jejich efektivnosti v podobě výdajové flexibility budoucích rozpočtových výdajů.

Klíčová slova: Dotace; Sportovní zařízení; Municipality; Granty.

ABSTRACT

Current support for the development of sports infrastructure in municipalities is very different due to the high rate of economic liberalization in the municipalities. As documented in a case study of cities Olomouc and Mladá Boleslav - it depends on the individual municipalities approach to this issue. One of the causes of excessive budget burdens is gradual preference of

[#] Příspěvek vznikl za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky při řešení výzkumného záměru „Pohybová aktivita a inaktivita obyvatel České republiky v kontextu behaviorálních změn“ s identifikačním kódem MSM 6198959221.

^{*} Doc. Ing. Vladimír Hobza, Ph.D., (vladimir.hobza@upol.cz);

^{**} Mgr. Jana Vašíčková, Ph.D., (jana.vasickova@upol.cz);

^{***} Mgr. Jiří Skoumal, Ph.D., (jiri.skoumal@upol.cz) - všichni: Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, Tř. Míru 115, 771 11 Olomouc

services provided by own sport infrastructure and formally (nonparametrically) practiced grant support.

The aim of this paper is to present concept of an alternative approach to the development of sport infrastructure funding in municipalities. The methodology is based on the analysis and synthesis of data on utilization of finance for the development of sport and physical education from budgets of selected regions and two cities in case studies.

The authors of the paper represent one of the possible solutions of sport municipal infrastructure development, which is based on supporting a reasonable development of municipal sport infrastructure owned by the city and higher grant sport support, which allows to achieve higher flexibility of offered services, as well as a higher form of their effectiveness in terms of cost flexibility of future budget expenses.

Key words: Subsidies; Sports facilities; Municipalities; Grants.

JEL classification: D61, D62, H71, H75, I38.

Úvod

V souladu se statistickými údaji z rozpočtů municipalit,¹ rostla výše prostředků, které jsou uvolňovány na podporu sportu a tělovýchovy, přitom dosáhla téměř pětinasobné výše prostředků určených na programovou podporu sportu a tělovýchovy ze státního rozpočtu. Tyto zdroje se tak stávají významným finančním proudem podpory a rozvoje sportu vedle stagnující podpory sportu ze státního rozpočtu. Koncepční politika v oblasti sportovní infrastruktury municipalit otevírá nové možnosti rozvoje z hlediska místních příjmů, zaměstnanosti, atraktivnosti území, cestovního ruchu,^{2,3,4} přičemž má prokazatelně významný vliv na spokojenost místních obyvatel. Naopak nekoncepční politika v sociální infrastruktuře (vč. související grantové politiky) do které sportovní infrastruktura patří, umožňuje realizaci lokálních zájmů zainteresovaných skupin a následně se projevuje v nekoncepčním rozvoji a realizaci nepřiměřených, případně nových investic s nevyužitými kapacitami s nežádoucími budoucími rozpočtovými dopady. Zvyšující se finanční zátěž rozpočtů na provoz těchto zařízení následně neumožňuje další systematický rozvoj, či rekonstrukce a obnovu již stávajících zařízení.

V České republice byl uskutečněn výzkum (mezinárodní projekt IMPALA, www.projektimpala.cz), který se zabýval „uskutečňovanou praxí“ v oblasti realizace municipální sportovní infrastruktury, zaměřený na identifikaci, realizaci a šíření osvědčených metod při plánování, financování, výstavbě a řízení místní infrastruktury pro volnočasovou

¹ Novotný, J., - Hobza, V. (2008): *Vybrané aspekty dotační politiky a její vliv na institucionální vývoj a tendence v české tělovýchově a sportu*. Ekonomika a management, 2008, roč. 2, č. 1, s. 42-63.

² Felderer, B. - Halmenstein, A. - Kleissner, A. - Moser, B. - Schindler, J. - Treitler, R. (2006): *Sport und Ökonomie in EU*. Wien, SportsEconAustria, 2006.

³ Helmenstein, C. – Hofmarcher, M. – Kleissner, A. – Riedel, M. – Röhring, G. – Schnabl, A. (2004): *Ökonomischer Nutzen Betrieblicher Gesundheitsförderung*, Studie im Auftrag des Bundeskanzleramts, Sektion Sport. Wien, Bundeskanzleramt, 2004.

⁴ Howard, D. R., - Crompton, J. L. (2004): *Financing Sport*. Morgantown, Fitness Information Technology, 2004.

pohybovou aktivitu. Cílem projektu bylo posouzení národní politiky, legislativy, mechanismů, regulace a rozvoje lokálních infrastruktur pro volnočasovou pohybovou aktivitu (projekt IMPALA 2009 – 2010). Z výsledků šetření mimo jiné vyplynulo, že veškerá realizace lokální sportovní infrastruktury, která je legislativně přiřazena krajům a municipalitám,^{5,6} je prováděna spontánně a neexistují regulativní a normativní mechanismy⁷ pro její koncepční a systémovou realizaci.

Článek reaguje na uvedený stav a nabízí alternativní přístup k finančnímu řízení a rozhodování o budoucím rozvoji municipální sportovní infrastruktury.

Cíle

Hlavním cílem příspěvku je prezentovat koncept jednoho z možných přístupů k financování a následné kontrole čerpání finančních prostředků určených na rozvoj sportovní infrastruktury municipalit. Vedlejším cílem je návrh postupu, umožňujícího na základě navrhovaného členění finančních toků určit míru budoucí výdajové flexibility v oblasti zabezpečování sportovních municipálních služeb.

Metodika a metody

Rozhodujícími zdroji k tvorbě metodiky byla data z oblasti dotační politiky sportu a tělovýchovy krajů a municipalit a jejich následná analýza.^{8,9,10} Prostřednictvím této analýzy, dvou případových studií (Olomouc a Mladá Boleslav) a v závislosti na současné kategorizační struktuře municipálních a krajských rozpočtů a na rozhodovacích a schvalovacích procesech o finančních tocích v oblasti rozvoje podpory sportu byl konstruktivisticky (kvalitativním výzkumem) vytvořen nejdříve model a následně postup, umožňující kontrolovat vývoj dotační a grantové podpory sportu ve třech vytvořených kategoriích: dotace do sportu, grantová podpora a grantová politika. Vzhledem k očekávanému výraznějšímu tlaku na úspory v rozpočtech lze efektivnost vynakládaných prostředků na sportovní poptávku v municipalitách velmi výrazně ovlivnit regulací podpory sportu, jejíž formy jsou v příspěvku definovány.

⁵ Zákon č.115/2001 Sb., o podpoře sportu. (2001). Praha: SEVT.

⁶ Zákon č.129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů. (2000). Praha: SEVT.

⁷ Nikodým, P. (2001): *Normy občanské vybavenosti*. Praha, Eurolex, 2001.

⁸ Dohnal, T. - Hobza, V. - Skoumal, J. - Kotíková, H. - Čihovský, J. - Vaňurová, R. (2007): *Analýza současného stavu tělovýchovy a sportu ve Středočeském kraji*. Olomouc: FTK UP Olomouc, 2007.

⁹ Dohnal, T. - Hobza, V. - Skoumal, J. - Kotíková, H. - Čihovský, J. - Vaňurová, R. (2006): *Analýza současného stavu tělovýchovy a sportu v Moravskoslezském kraji*. Olomouc: FTK UP Olomouc, 2006.

¹⁰ Dohnal, T. - Hobza, V. - Skoumal, J. - Kotíková, H. - Čihovský, J. - Vaňurová, R. (2005): *Analýza současného stavu tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji*. Olomouc: FTK UP Olomouc, 2005.

Grantová podpora jako součást managementu sportovní infrastruktury

K systematické analýze ekonomického managementu sportovní infrastruktury krajů a municipalit bylo nutno vyčlenit data, která budou přesněji rozlišovat:

- finanční toky podle směru použití podpory sportu a
- rozhodovací procesy (o směrech použití finančních prostředků).

Tento přístup rozlišuje pojmy: dotační podpora, grantová podpora a grantová politika – a to v oblasti municipální podpory sportu a tělovýchovy. Toto experimentální rozlišení umožňuje sdružit předmětné sledované položky rozpočtu, které jsou jinak rozptýleny do různých kapitol rozpočtu, případně jsou zahrnuty v rozpočtech k tomu zřízených účelových organizací kraje či municipality a umožňuje mimo jiné sdružit finanční toky z hlediska rozhodovacích procesů. Navrhované analytické členění finančních toků směřujících do podpory sportu má pro účely zkoumání toto členění:

Obr. 1: Finanční toky na podpory sportu a tělovýchovy z rozpočtu municipality

Charakteristika jednotlivých analyzovaných kategorií podpory sportu:

(Poznámka: takto definované kategorie byly použity vzhledem k praxi a k cílenému výběru dat; autoři jsou si vědomi terminologického střetu –nepřesnosti - s ekonomikou a veřejnou ekonomikou ve vymezení „kategorií“).

a) Dotační podpora sportu

– je hlavním proudem rozvoje sportovní infrastruktury a prezentuje stálé finanční toky (na provoz, údržbu, rekonstrukce a nové investice, atd.) směřující do subjektů v majetku municipality. Rozhodování o výši a účelu podpory probíhá v rámci rozpočtového procesu na municipalitě.

Do této podpory patří:

- školní tělesná výchova /dána normativy
- sport /atletický a plavecký stadion, zimní stadion, atd./
- pohybová rekreace /aquapark, hřiště, rekreační plochy, cyklostezky, atd./

Obce a města mají k tomuto účelu zřízeny účelové organizace, které sdružují sportovní zařízení města; tělesná výchova na školách je však financována prostřednictvím rozpočtů škol. Vynakládané prostředky na provoz školních sportovních zařízení v současných podmínkách nejsou odděleně nesledovány a z toho důvodu nejsou zahrnuty do případových studií.

b) Grantová podpora sportu (kriteriální)

- je charakterizována předem **stanovenými principy a pravidly grantové soutěže**. Může mít samostatnou koncepci, příp. tvoří navazující „doplňek“ již existující dotační podpory sportu a tělovýchovy.

c) Grantová politika

- je oblastí podpory, která je charakteristická přidělováním finančních prostředků bez pevných kritériálních pravidel, na základě rozhodnutí kompetentních rozhodovacích orgánů municipality (kraje) z rozpočtu municipality. Bývá mylně označována jako grantová podpora – obsahuje však vysoký podíl tendenčních stanovisek, názorů a politických, či zájmových rozhodnutí (existuje vždy). O financování není rozhodováno na základě parametrických metod; rozhodnutí je prováděno na základě „uzancí“ (automatická podpora určitých sportů a klubů), nebo na základě „politických mechanismů“.

Prostřednictvím takto stanovených kategorií a vyhodnocením finančních toků byla hodnocena:

- míra fixace sportovních služeb na vlastní majetek municipality (a tím i budoucí nákladová flexibilita sportovní infrastruktury) a
- stanovována míra odborného rozhodování, která je také podmínkou koncepčního a systematického přístupu municipality (kraje) k této oblasti

Jak souvisí efektivnost sportovní infrastruktury s grantovou podporou sportu?

Pro rozpracování cílů grantové podpory platí zásady uvedené v monografii *Financování tělesné kultury*¹¹, kapitole „Soulad cílů sportovních koncepcí a celospolečenských potřeb z hlediska principu veřejné prospěšnosti“; principy musí být jasně specifikovány, zabezpečují veřejný prospěch a jejich výše je kritériálně měřitelná a hodnotitelná.¹² Programově zaměřená grantová podpora je efektivní pouze tehdy, když je koncipována jako doplněk k plnění cílů celkové koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy municipality, jejíž hlavní tíhu nese zabezpečení prostřednictvím vlastní sportovní infrastruktury. Programově řízená grantová podpora sportu tak zabezpečuje flexibilitu celého systému a umožňuje reakci na výkyvy v poptávce a nabídce po sportovních produktech a je ekonomicky efektivní, neboť nevyvolává potřebu budování stabilní infrastruktury mnohdy na „přechodnou poptávku tendenčních sportů“ (nebo na jednorázové akce) a neváže tak v rozpočtu municipality finanční prostředky na jejich provoz, stálou budoucí údržbu, či rekonstrukce. Pokud tendenční poptávka ustoupí novým proudům – a to u sportu bývá často - jsou vypisovány nové granty na základě aktuálních nových požadavků obyvatelstva a na tyto granty reaguje a posléze také granty zabezpečuje soukromý sektor (neziskové i ziskové organizace). Hraniční postavení v podpoře sportu zaujímají pak projekty PPP, u nichž se soukromý a veřejný sektor dělí o riziko plynoucí z případné neaktuálnosti budoucích poskytovaných služeb.

¹¹ Hodaň, B. - Hobza, V. (2010): *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. Olomouc, Vydavatelství UP v Olomouci, 2010.

¹² Hobza, V. - Hodaň, B. (2009): *Společensko-ekonomická podstata dotací do sportu*. Česká kinantropologie, 2009, roč. 13, č. 4, s. 77-86.

Které sportovní služby budou zabezpečovány vlastními zařízeními municipality a které nikoli, je strategickou otázkou koncepce rozvoje sportovní infrastruktury a předznamenává úroveň fixních nákladů (v tomto smyslu – rozpočtových nákladů), později trvale fixovaných na udržování sportovní municipální infrastruktury.

Následující případová studie ze dvou municipalit (Olomouce a Mladé Boleslavi) dokumentuje skutečné čerpání veřejných prostředků na rozvoj sportu a tělovýchovy a na případech vyhodnocuje míru „institucionalizace“ produktů a služeb sportu a míru uplatňování grantové podpory.

Případová studie

Již v úvodu je nutno podotknout, že systematické třídění dat z veřejných rozpočtů dle předem daných kritérií činilo pracovníkům úřadů značné potíže především z důvodů:

- údaje o financování sportu a tělovýchovy jsou rozptýleny v různých kapitolách rozpočtu, navíc je třeba rozlišit výdaje provozní a investiční,
- do „grantové podpory“ byly zahrnovány omylem i granty, u kterých nebyla prováděna (kritériální) soutěž a které byly tradičně dlouhodobě přidělovány na základě uzancí (tuto rozlišovací schopnost pracovníci magistrátů prozatím nemají)
- do grantové podpory byly zahrnovány granty, o kterých „bylo rozhodnuto shora“
- některé informace byly už v prvotní evidenci nepřesné, nebylo tedy možno přesně určit zatřídění výdajů do předem určené kategorie

Následující Tabulka 1 zachycuje údaje o podpoře sportu v Olomouci, Tabulka 2 v Mladé Boleslavi:

Tab. 1: Podpora sportu ve statutárním městě Olomouc (údaje v tis. Kč)

Dotační podpora sportu	2009	2010	2011
a) do vlastních zařízení	46 500	41 983	96 865
z toho: - provozní prostředky	31 000	33 000	34 000
- investiční prostředky	15 500	8 983	62 865
b) do projektů PPP celkem:	29 900	29 900	29 900
z toho: - provozní prostředky	29 900	29 900	29 900
- investiční prostředky	-	-	-
c) ostatní	-	-	-
Dotační podpora celkem	76 400	71 883	126 765

Grantová podpora sportu	2009	2010	2011
d) grantová podpora kritériální	8 000	6 000	7 000
z toho: - provozní prostředky	8 000	6 000	7 000
- investiční prostředky	-	-	-
e) grantová politika	8 100	10 100	11 100
z toho: - provozní prostředky	8 100	9 100	9 100
- investiční prostředky	-	1 000	2 000
Grantová podpora celkem	16 100	16 100	18 100
Podpora sportu (z veř. prostř.) celkem	92 500	87 983	144 865

zdroj: vlastní

Tab. 2: Podpora sportu ve statutárním městě Mladá Boleslav (údaje v tis. Kč)

Dotační podpora sportu	2009	2010	2011
e) do vlastních zařízení	57 797	25 565	43 355
z toho: - provozní prostředky	22 100	24 200	26 300
- investiční prostředky	35 697	1 365	17 055
f) do projektů PPP celkem:	12 868	105	65
z toho: - provozní prostředky	12 868	105	65
- investiční prostředky	-	-	-
g) ostatní	-	-	-
Dotační podpora celkem	70 665	25 670	45 420

Grantová podpora sportu	2009	2010	2011
h) grantová podpora kritériální	64 849	14 437	85 260
z toho: - provozní prostředky	64 849	14 437	85 260
- investiční prostředky	-	-	-
e) grantová politika	184	193	188
z toho: - provozní prostředky	184	193	188
- investiční prostředky	-	-	-
Grantová podpora celkem	65 033	14 630	85 448
Podpora sportu (z veř.prostř.) celkem	135 698	40 002	130 868

zdroj: Hložek, 2012

V případové studii se soustředíme pouze na podstatu, tj. cíl tohoto příspěvku - na analýzu podílu dotační a grantové podpory sportu obou statutárních měst a také na podíl grantové politiky na celkové podpoře sportu (viz Tab. 3).

Tab. 3: Podíly neinstitucionální podpory na celkové podpoře sportu

	2009	2010	2011
Olomouc: celkové výdaje na sport a TV	92 500	87 983	144 865
z toho: - grantové podpory sportu na celku	0,17	0,18	0,14
- podíl grantové politiky na celku	0,09	0,11	0,08
Mladá Boleslav: celkové výdaje na sport a TV	135 698	40 002	130 868
z toho: - podíl grantové podpory sportu na celku	0,48	0,37	0,65
- podíl grantové politiky na celku	>0,01	>0,01	>0,01

zdroj: vlastní

Z předchozí tabulky vyplývá, že město Mladá Boleslav dosahuje díky vyššímu podílu grantové podpory sportu 0,37 – 0,65 (37 – 65%) v letech 2009 – 2011 také vyšší míry výdajové flexibility než město Olomouc, kde je tento podíl v rozmezí 0,14 – 0,18 (14 – 18%); z těchto podílů lze vyvozovat, že město Mladá Boleslav je schopno jednak pružněji reagovat na aktuální potřeby prostřednictvím vypsání grantových programů, ale také reagovat na možná snížení celkového rozpočtu okamžitým omezením grantových programů. Tak tomu bylo u Mladé Boleslavi např. v roce 2010, kdy došlo k jednorázovému snížení výdajů na sport v důsledku napjatého hospodaření. Město Olomouc tyto možnosti nemá, neboť výraznou část prostředků na podporu sportu má fixovanou na dotace do municipální sportovní infrastruktury (82 – 86% z celkové podpory na sport). Olomouc má naopak podstatně vyšší podíl grantové politiky na celkové podpoře sportu (0,08 – 0,11; tj. 8 – 11%), Mladá Boleslav má méně jak 1%, neboli rozhodování o směrech použití prostředků bez parametrických pravidel je uplatňováno v Olomouci mnohem výrazněji než v Mladé Boleslavi. K výsledkům je však třeba dodat, že podíl grantové politiky i výše celkových výdajů na sport je odvislý od politických cyklů a tyto okolnosti nebyly v případové studii brány v úvahu.

Závěr

V České republice nebyla doposud v oblasti podpory sportu a tělovýchovy na krajích a municipalitách, kromě obecné legislativy, vytvořena normativní základna, která by určovala (byť operativně), normativní parametry sportovní infrastruktury.¹³ Od dříve vytvořené základny^{14,15} bylo upuštěno v domněnku, že na základě obecných principů fiskální decentralizace a subsidiarizace v rozhodování územních celků dojde automaticky ke zdárnému řešení občanské vybavenosti. Současný stav sportovní infrastruktury na municipalitách¹⁶ je v důsledku vysoké ekonomické liberalizace velmi rozdílný (viz případová

¹³ Numerato, D. (2009): *The institutionalisation of regional public sport policy in the Czech Republic*. International journal of sport policy. 2009, Vol.1, č.1, 2009.

¹⁴ Nikodým, P. (2001): *Normy občanské vybavenosti*. Praha, Eurolex, 2001.

¹⁵ Flemr, L. et al. (2009): *Tvorba prostorových podmínek pro aktivní životní styl v ČR*. Praha, Karolinum, 2009.

¹⁶ Slepíčková, I. - Slepíčka, P. (2010) : *Sport a politika*. Praha, Univerzita Karlova, 2010.

studie) a závisí na individuálním přístupu municipalit k této problematice. Důsledky těchto individuálních řešení se postupně promítají v podobě negativních rozpočtových dopadů a snížení schopnosti reagovat na aktuální potřeby obyvatelstva. Jednou z příčin nadměrné zátěže rozpočtů je i nadměrná institucionalizace poskytovaných služeb, přesněji - služeb, poskytovaných prostřednictvím vlastních zařízení – sport nevyjímaje.

Autoři příspěvku upozorňují na možná rizika rozvoje sportovní municipální infrastruktury, založené na neprovázené koncepci vlastních zařízení a grantové podpory. Naopak vyšší úroveň koordinace obou oblastí umožňuje dosahovat vyšší pružnosti nabízených služeb a také vyšší formu jejich efektivnosti v podobě vyšší výdajové flexibility.

Úspěšná grantová podpora je charakterizována předem stanovenými principy a pravidly grantové soutěže, je určena pro efektivní zabezpečení aktuálních potřeb, výkyvů poptávky a na doplnění nabídky o specializované sportovní akce. Může mít samostatnou koncepci, příp. tvoří navazující „doplňek“ již existující dotační podpory sportu a tělovýchovy. Grantová podpora tedy vychází z cílů zpracované koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy, není jednorázovým aktem. Grantovou soutěž v oblasti sportu lze efektivně vyhodnocovat metodou MCA a nákladově-užitkovými metodami (CUA, CMA, atd.)¹⁷. Existuje návazně možnost elektronického vyhodnocení pod zakódovanými čísly. Rovněž je primárně doporučeno využití potenciálu neziskových sportovních organizací, není však ze soutěže vyloučen podnikatelský sektor.

Literatura

- [1] Dohnal, T. - Hobza, V. - Skoumal, J. - Kotíková, H. - Čihovský, J. - Vaňurová, R. (2007): *Analýza současného stavu tělovýchovy a sportu ve Středočeském kraji*. Olomouc: FTK UP Olomouc, 2007.
- [2] Dohnal, T. - Hobza, V. - Skoumal, J. - Kotíková, H. - Čihovský, J. - Vaňurová, R. (2006): *Analýza současného stavu tělovýchovy a sportu v Moravskoslezském kraji*. Olomouc: FTK UP Olomouc, 2006.
- [3] Dohnal, T. - Hobza, V. - Skoumal, J. - Kotíková, H. - Čihovský, J. - Vaňurová, R. (2005): *Analýza současného stavu tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji*. Olomouc: FTK UP Olomouc, 2005.
- [4] Felderer, B. - Halmenstein, A. - Kleissner, A. - Moser, B. - Schindler, J. - Treitler, R. (2006): *Sport und Ökonomie in EU*. Wien, SportsEconAustria, 2006.
- [5] Flemr, L. et al. (2009): *Tvorba prostorových podmínek pro aktivní životní styl v ČR*. Praha, Karolinum, 2009.
- [6] Helmenstein, C. – Hofmarcher, M. – Kleissner, A. – Riedel, M. – Röhring, G. – Schnabl, A. (2004): *Ökonomischer Nutzen Betrieblicher Gesundheitsförderung*, Studie im Auftrag des Bundeskanzleramts, Sektion Sport. Wien, Bundeskanzleramt, 2004.
- [7] Hložek, J. (2012): *Analýza dotační politiky Mladé Boleslavi v oblasti tělovýchovy a sportu a volnočasových aktivit*. Bakalářská práce. Olomouc, UP Olomouc, 2012.

¹⁷ Hobza, V. - Novotný, J. (2010): *Nákladově-užitkové metody v grantové politice municipální podpory*. Ekonomika a management, 2010, roč. 4, č. 2, s. 83-97.

- [8] Hobza, V. - Hodaň, B. (2009): *Společensko-ekonomická podstata dotací do sportu*. Česká kinantropologie, 2009, roč. 13, č. 4, s. 77-86.
- [9] Hobza, V. - Novotný, J. (2010): *Nákladově-užitkové metody v grantové politice municipální podpory*. Ekonomika a management, 2010, roč. 4, č. 2, s. 83-97.
- [10] Hodaň, B. - Hobza, V. (2010): *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. Olomouc, Vydavatelství UP v Olomouci, 2010.
- [11] Howard, D. R., - Crompton, J. L. (2004): *Financing Sport*. Morgantown, Fitness Information Technology, 2004.
- [12] Nikodým, P. (2001): *Normy občanské vybavenosti*. Praha, Eurolex, 2001.
- [13] Novotný, J., - Hobza, V. (2008): *Vybrané aspekty dotační politiky a její vliv na institucionální vývoj a tendence v české tělovýchově a sportu*. Ekonomika a management, 2008, roč. 2, č. 1, s. 42-63.
- [14] Numerato, D. (2009): *The institutionalisation of regional public sport policy in the Czech Republic*. International journal of sport policy. 2009, Vol.1, č.1, 2009.
- [15] Slepíčková, I. - Slepíčka, P. (2010) : *Sport a politika*. Praha, Univerzita Karlova, 2010.
- [16] Tiebout, Ch. M. (1956): *A Pure Theory of Local Expenditures*. Journal of Political Economy Vol. 64, New York, 1956.
- [17] *Zákon č.115/2001 Sb., o podpoře sportu*. (2001). Praha: SEVT.
- [18] *Zákon č.129/2000 Sb., o krajích*. (2000). Praha: SEVT.
- [19] www.projektimpala.cz